



ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní JUDr. Lenkou Loudovou ve věci

žalobkyně: **V. R.**, narozená dne xxx
bytem xxx, xxx
zastoupená advokátem Mgr. Janem Švarcem
sídlem Vodičkova 695/24, 110 00 Praha 1

proti
žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**
sídlem Na Poříčním právu 376/1, 128 01 Praha 2

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 24. 5. 2021, č. j. MPSV-2021/90602-911

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobkyně se žalobou podanou Městskému soudu v Praze domáhala zrušení rozhodnutí Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen „žalovaný“) ze dne 24. 5. 2021, č. j. MPSV-2021/90602-911 (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž bylo podle § 90 odst. 5 zákona č.

Za správnost vyhotovení: Kateřina Reimitzová

500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) zamítnuto odvolání žalobkyně a potvrzeno rozhodnutí č. j. 6076/2021/AAL ze dne 2. 3. 2021 (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“) vydané Úřadem práce České republiky – krajská pobočka pro hl. m. Prahu (dále jen „prvostupňový správní orgán“), kterým bylo rozhodnuto o odejmutí dávky pomoci v hmotné nouzi příspěvek na živobytí ode dne 1. 12. 2020.

II. Žalobní body

2. Žalobkyně v žalobě toliko namítala, že všechny doklady doložila včas. Soud toto tvrzení posoudil jako zárodek žalobního bodu a usnesením ze dne 29. 7. 2021 žalobkyni vyzval k upřesnění žalobních tvrzení, včetně označení důkazů k prokázání tvrzení žalobkyně.
3. Žalobkyně následně v doplnění žaloby tvrdila, že správní orgán prvního stupně ve svém rozhodnutí nesprávně uvedl, že lhůta pro doplnění rozhodných skutečností a vyjádření se k podkladům správního řízení uplynula dne 1. 3. 2021. Ve skutečnosti však tuto lhůtu určil jako 5 pracovních dní od doručení oznámení o zahájení správního řízení, tato lhůta tedy uplynula až dne 2. 3. 2021, přičemž právě tohoto dne žalobkyně doložila veškeré zbylé potřebné doklady. Žalobkyně tak veškeré rozhodné skutečnosti doplnila v řádné lhůtě, kterou k tomu správní orgán prvního stupně žalobkyni dal, přesto však rozhodnutí vydal, aniž by vyčkal na uplynutí této lhůty. Správní orgán prvního stupně však v odůvodnění svého rozhodnutí uvádí, že žalobkyně údajně tuto možnost nevyužila, ačkoliv ve skutečnosti ji naopak řádně využila a doklady včas doložila. Žalovaný pak z tohoto důvodu rozhodnutí správního orgánu prvního stupně nezrušil. Nesprávné je tvrzení žalovaného, že žalobkyně nedoložila doklady ve stanovené osmidenní lhůtě od výzvy (tedy do 22. 2. 2021), jelikož tato lhůta není lhůtou propadnou. Vzhledem k tomu, že žalovaný nevzal v potaz skutkový stav, ze kterého vyplývá, že žalobkyně veškeré rozhodné doklady doložila včas, napadené rozhodnutí je nezákonné. Navrhla napadené rozhodnutí zrušit a přiznat náhradu nákladů řízení.

III. Vyjádření žalovaného

4. Žalovaný ve vyjádření k žalobě shrnul rozhodné skutečnosti v řízení o žádosti žalobkyně o dávku pomoci v hmotné nouzi příspěvek na živobytí.
5. Žalobkyni byla přiznána dávka pomoci v hmotné nouzi příspěvek na živobytí od června 2020. Výzvou ze dne 12. 2. 2021, doručenou téhož dne, byla žalobkyně vyzvána, aby doložila doklady rozhodné pro pokračování nároku na dávku a její výši, jednalo se o doklady týkající se společně posuzované osoby, dítěte narozeného žalobkyni v listopadu 2020, a dále doklady o výši svého příjmu a úhradě nákladů na bydlení za rozhodné období v zákonem stanovené lhůtě 8 dnů. Součástí výzvy bylo poučení o možných důsledcích nesplnění výzvy ve smyslu § 49 odst. 5 zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pomoci v hmotné nouzi“). Žalobkyně na výzvu ve stanovené lhůtě nereagovala. Úřad práce proto zahájil řízení o odejmutí dávky, o čemž žalobkyni vyrozuměl oznámením ze dne 23. 2. 2021 doručeným téhož dne. V oznámení žalobkyni rovněž poučil o možnosti vyjádřit se k podkladům rozhodnutí ve lhůtě 5 pracovních dnů od doručení oznámení. Ani na toto oznámení žalobkyně nereagovala. Správní orgán proto rozhodl o odejmutí dávky příspěvek na živobytí z důvodu uvedeného v § 49 odst. 5 zákona o pomoci v hmotné nouzi, neboť nevyhověla výzvě správního orgánu a neosvědčila skutečnosti rozhodné pro nárok na dávku ve stanovené osmidenní lhůtě.
6. Žalovaný konstatoval, že dávka může být odejmuta již na základě nesplnění výzvy ve stanovené osmidenní lhůtě, neboť zákon v ustanovení § 49 odst. 5 zákona o pomoci v hmotné nouzi takové pravidlo jednoznačně stanovil. Vzhledem k tomu, že odejmutí dávky pro nesplnění

Shodu s prvopisem potvrzuje Kateřina Reimitzová.

výzvy či nedoložení skutečností rozhodných pro nárok závisí na správním uvážení správního orgánu, může správní orgán zohlednit, že žadatel zašle požadované doklady později. To se však v případě žalobkyně nestalo, neboť doklady nedoložila ani ve lhůtě stanovené pro vyjádření k podkladům rozhodnutí. Ze správního spisu nevyplývá, že by žalobkyně v období od doručení výzvy po vydání rozhodnutí o odejmutí dávky jakkoli se správním orgánem komunikovala. Nicméně platí, že nedoložení požadovaných skutečností do osmi dnů od doručení výzvy je dostatečným důvodem pro odejmutí dávky, bez ohledu na případné pozdější doložení požadovaných dokladů.

7. Jestliže žalobkyně namítá, že správní orgán je povinen zohlednit všechny doklady předložené před vydáním rozhodnutí, pak uvedené pravidlo platí pro případ, že správní orgán rozhoduje o dávce a posuzuje splnění podmínek pro nárok, nikoli však v případě, že odejímá dávku pro nesplnění výzvy dle § 49 odst. 5 zákona o pomoci v hmotné nouzi, v takovém případě již nehodnotí, zda jsou splněny podmínky pro nárok na dávku, neboť odejmutí je odůvodněno nesplněním výzvy.

IV. Obsah správního spisu

8. Žalobkyni byla přiznána dávka pomoci v hmotné nouzi příspěvek na živobytí od června 2020. Žalobkyně byla vyzvána výzvou č. j. 4777/2021/AAL ze dne 12. 2. 2021 k doložení dokladu Ostatní společně posuzované osoby (informace o nově narozeném dítěti), Prohlášení o celkových sociálních a majetkových poměrech společně posuzovaného dítěte, Doklad o výši měsíčních příjmů za měsíce listopad 2020 až leden 2021 společně posuzovaného dítěte, Doklad o výši měsíčních příjmů účastníka řízení za 12/2020 až 1/2021, doklad o uhrazených nájmech za 12/2020 až 1/2021, rodný list dítěte (pokud není otec uvedený v rodném listě je potřeba protokol od Oddělení sociálně právní ochrany dětí, kde bude popsán důvod neuvedení otce do rodného listu).
9. Žalobkyně požadované doklady ve stanovené lhůtě nedoložila, proto bylo následně vypraveno oznámení o zahájení řízení z moci úřední ve věci odejmutí dávky příspěvek na živobytí č. j. 5545/2021/AAL ze dne 23. 2. 2021, které bylo téhož dne doručeno. V oznámení byla stanovena lhůta k seznámení se s podklady rozhodnutí a k vyjádření k podkladům pět pracovních dnů ode dne doručení oznámení. Prvostupňovým rozhodnutím bylo dle ustanovení § 49 odst. 2 a odst. 5 zákona o pomoci v hmotné nouzi rozhodnuto o odejmutí příspěvku na živobytí ode dne 1. 12. 2020. Žalobkyně podala dne 19. 3. 2021 blanketní odvolání, které avizovala doplnit samostatným podáním, což však neučinila. Ze správního spisu neplyne, že by byly vyžadované podklady doloženy. Následně bylo vydáno napadené rozhodnutí.

V. Hodnocení věci Městským soudem v Praze

10. Městský soud v Praze přezkoumal dle § 75 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „s. ř. s.“) napadené rozhodnutí a jemu předcházející řízení v mezích žalobkyní uplatněných žalobních bodů a vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. O věci soud rozhodl bez nařízení jednání, žalovaný s tímto postupem výslovně souhlasil a žalobkyně se na výzvu podle § 51 odst. 1 s. ř. s. nevyjádřila. Po zhodnocení uvedených skutečností dospěl soud k závěru, že žaloba není důvodná.
11. Podle ustanovení § 49 odst. 1 písm. a) zákona o pomoci v hmotné nouzi *žadatel o dávku, příjemce i společně posuzované osoby jsou povinni osvědčit skutečnosti rozhodné pro nárok na dávku, na její výši nebo výplatu a na výzvu se osobně dostavit ke příslušnému orgánu pomoci v hmotné nouzi, nebrání-li tomu těžko překonatelné překážky, zejména zdravotní stav.*

Shodu s prvopisem potvrzuje Kateřina Reimitzová.

12. Podle ustanovení § 49 odst. 2 písm. b) zákona o pomoci v hmotné nouzi *příjemce dávky je povinen vyhovět výzvě orgánu pomoci v hmotné nouzi, aby osvědčil skutečnosti rozhodné pro nárok na dávku, její výši nebo výplatu, a to ve lhůtě do 8 dnů ode dne doručení výzvy, neurčil-li orgán pomoci v hmotné nouzi delší lhůtu.*
13. Podle ustanovení § 49 odst. 5 zákona o pomoci v hmotné nouzi *nesplní-li osoba uvedená v odstavcích 1 až 4 ve lhůtě stanovené příslušným orgánem povinnosti uvedené v odstavcích 1 až 4, může být po předchozím upozornění žádost o dávku zamítnuta, výplata dávky zastavena, nebo dávka odejmuta.*
14. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2011, č. j. 4 Ads 77/2011-74 ustanovení § 49 odst. 2 písm. b) ve spojení s odst. 5 zákona o pomoci v hmotné nouzi upravuje neúplnou koncentraci řízení. Správní orgán proto musí přihlédnout i k dokladům předloženým po uplynutí tam uvedené lhůty, ledaže již bylo vydáno rozhodnutí o věci.
15. Obdobně podle komentáře k § 49 zákona o pomoci v hmotné nouzi (BECK, Petr, Ivana GRUNEROVÁ a Miroslava PAVELKOVÁ. Zákon o pomoci v hmotné nouzi: Praktický komentář, Systém ASPI, Wolters Kluwer) nesplní-li žadatel, příjemce dávky nebo společně posuzovaná osoba své povinnosti vůči orgánu pomoci v hmotné nouzi a je prokazatelně na následky upozorněn, může být v řízení o žádosti dávka nepřiznána, v průběhu poskytování dávky zastavena její výplata nebo dávka odejmuta. Ne každé nedodržení lhůty stanovené k osvědčení rozhodných skutečností musí mít nezbytně za následek odejmutí dávky, popř. zastavení výplaty dávky. V § 49 není výslovně uvedeno, že k později předloženým důkazům (podkladům) nemůže orgán pomoci v hmotné nouzi přihlížet. Jedná se o případ tzv. nepravé či neúplné koncentrace řízení. Je třeba zkoumat, zda osoba požadované doklady předložila do doby vydání rozhodnutí orgánu pomoci v hmotné nouzi, neboť v takovém případě by se k takto doloženým dokladům muselo přihlédnout, nebo zda je doložila až po vydání rozhodnutí. Pokud vyzvaná osoba doloží požadované podklady sice po uplynutí lhůty stanovené ve výzvě, avšak ještě v době, kdy nebude vydáno (vypraveno) rozhodnutí, je orgán pomoci v hmotné nouzi povinen k těmto podkladům přihlédnout.
16. Žalobkyně namítala, že všechny doklady doložila 2. 3. 2021, tedy včas, neboť lhůta pro doplnění rozhodných skutečností a vyjádření se k podkladům správního řízení uplynula dne 2. 3. 2021, nikoli 1. 3. 2021. Je nutno přisvědčit žalobkyni, že lhůta pro seznámení se s podklady uplynula až dne 2. 3. 2021, v tomto směru je odůvodnění napadeného rozhodnutí nepřesné, avšak tento omyl správních orgánů nemá žádný vliv na zákonnost rozhodnutí. Žalobkyně v žalobě sice namítá, že dne 2. 3. 2021 všechny požadované dokumenty předložila, ale toto v žalobě nijak nedoložila, a to ani po výzvě soudu. Ze správního spisu ani z vyjádření žalovaného pak neplyne, že by žalobkyně skutečně tuto povinnost splnila. Žalobkyně pak doložení dokladů netvrdila ani v odvolání proti prvostupňovému rozhodnutí, odvolání bylo podáno jako blanketní. K tomuto soud konstatuje, že racionální postup je uplatnit konkrétní námítky již ve správním řízení, opačný postup vyprazdňuje princip subsidiarity ochrany, podle něhož ochranu veřejným subjektivním právům mají soudy ve správním soudnictví poskytovat zásadně až po vyčerpání řádných opravných prostředků (§ 5 s. ř. s.), čímž se rozumí jejich vyčerpání efektivní, umožňující správním orgánům napravit vady a nezákonnosti bez zásahu, respektive před zásahem soudu (viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 8. 2019, č. j. 6 As 115/2019-44).
17. Byť by tedy bylo vhodné, aby prvostupňové rozhodnutí bylo vydáno až po uplynutí lhůty poskytnuté žalobkyni k seznámení se s podklady, nikoli již poslední den lhůty, žalobkyně tímto postupem nebyla nijak zkrácena na svých právech, ostatně toto ani nečinila předmětem žalobních námitek. Podstatné je, že nebylo zjištěno, že by žalobkyně dne 2. 3. 2021 dokumenty, které měla doplnit již na základě výzvy ze dne 12. 2. 2021 (do dne 22. 2. 2021), správnímu orgánu předložila. Soud nemá důvod pochybovat o úplnosti správního spisu, zároveň žalobkyni v řízení před soudem výslovně upozornil na nutnost žalobní tvrzení důkazně podložit. S ohledem na citovanou judikaturu a literaturu je pak zřejmé, že rozhodující pro

Shodu s prvopisem potvrzuje Kateřina Reimitzová.

možnost doplnit podklady je nikoli uplynutí lhůty pro seznámení se s podklady, nýbrž vydání rozhodnutí.

18. Pokud žalobkyně žádá o finanční plnění z veřejných rozpočtů (dávku řešící pomoc v hmotné nouzi), lze od ní spravedlivě požadovat přiměřenou součinnost, mj. i vyhovění zákonným požadavkům správních orgánů na prokázání nároku na tuto dávku a poskytovat v rámci relevantní právní úpravy při zjišťování skutkového stavu veškerou potřebnou součinnost, žalobkyně však v projednávaném případě tuto součinnost neposkytla, a správní orgány tak nemohly dostatečně zjistit skutkový stav, na jehož základě by bylo možné rozhodnout odlišným způsobem (srovnej obdobně rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 11. 2020, č. j. 4 Ads 184/2020-59).
19. Ze všech shora uvedených důvodů neshledal soud žalobu důvodnou, a proto ji dle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
20. O náhradě nákladů řízení jeho účastníků soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobkyně ve věci neměla úspěch, proto jí náhrada nákladů řízení nenáleží, a žalovanému žádné náklady řízení nad rámec úřední činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 18. července 2022

JUDr. Lenka Loudová, v. r.
samosoudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje Kateřina Reimitzová.